

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Hallituksen esitys eduskunnalle arkistointilaiksi ja laiksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain muuttamisesta (HE 169/2025 vp)

Sivistysvaliokunta, 5.2.2026

Hallitussihteeri Jussi Sallila

Sivistysvaliokunnalle toimitetut lausunnot - yleistä

- Yleisesti ottaen lausunnoissa suhtaudutaan esitykseen myönteisesti
- Arkistointilakiehdotuksen katsotaan selkeyttävän arkistointia koskevaa sääntelyä osana laajempaa lainsäädäntökehikkoa, tiedonhallintalakiin ehdotettavia muutoksia pidetään perusteltuina
- Lakiehdotuksen suhteessa julkisuuslakiin, tiedonhallintalakiin ja tietosuojalainsäädäntöön nähdään eräitä epäselvyyksiä
- Monissa lausunnoissa korostetaan ohjeistuksen ja viranomaisten resurssien merkitystä esityksen tavoitteiden toteutumisen kannalta

Suhde julkisuuslakiin

- Julkisuuslain 5 §:n 4 momentin kytkentä arkistolainsäädäntöön
  - Viittaus ei vastaa voimassa olevan arkistolain käsitteistöä, ehdotettu laki ei kaventaisi julkisuuslain piirissä olevien asiakirjojen joukkoa
- Kansallinen arkistotietovaranto ja poikkeukset julkisuuslain sääntelystä
  - Huoli julkisuusperiaatteen toteutumisesta, tieteen vapaudesta
  - Huom. seulomattomien aineistojen ongelma

Tietosuoja sääntelystä

- Useissa lausunnoissa katsotaan, että ehdotetun arkistointilain sääntelyyn liittyvät tietosuojaroolit olisivat täsmennyksen tarpeessa
  - Ongelmat johtuvat osin tietosuoja-asetuksen monimutkaisesta sääntelystä, osin sitä täydentävästä kansallisesta lainsäädännöstä sekä sen esitöissä esitetyistä tulkinnoista
  - Kaikkia ongelmia ei ole mahdollista ratkaista arkistointilaissa (esimerkiksi kuntien tiedonhallinnan organisointi ja kunnallisten viranomaisten erillisyys, rekisterinpitäjyyden järjestäminen)

Arkistoaineistojen seulomattomuus

- Tietoaineistot sisältävät sellaistaakin tietoa, joka olisi pitänyt hävittää ja jota ei saisi arkistoida
- Tietoaineistoista ei voida välttämättä tunnistaa niitä osia, joihin käyttäjän arkistossa pitäisi saada pääsy.
  - Vastaavia ongelmia voidaan kohdata myös paperisena arkistoitujen tietoaineistojen yhteydessä
  - Ehdotetun 18 §:n 2 momentin poikkeukset julkisuuslain sääntelystä
  - Arkistoitujen tietoaineistojen käyttöä tätä laajemmin rajoittavaa sääntelyä ei ole perusteltua sisällyttää arkistointilakiin, vaan asiaa on syytä arvioida julkisuuslain kokonaisuudistuksen yhteydessä
  - Seulomattomuuden ongelmia on mahdollista ainakin rajoittaa arkistointipäätösten ajantasaistamisen myötä

Tieto- ja kyberturvallisuus, pilvipalvelujen käyttö

- Hallinnon yleislainsäädäntö koskee myös arkistointia (kansallista arkistotietovarantoa); tiedonhallintalain 4 a luku (voimaan 8.4.2025)
  - Kysymys viranomaistoiminnan yleisistä haasteista, erityissääntely arkistolainsäädännössä ei lähtökohtaisesti tarpeen
- Kansallisarkiston (ehdotetun kansallisen arkistotietovarannon) tietoturvaluustarpeet huomioidaan opetus- ja kulttuuriministeriön tulosohjauksessa
- Pilvipalveluja käytetään Kansallisarkistossa aineistojen prosessointiin (aineistojen käytettävyyden kehittäminen), tietoaineistojen säilyttäminen tapahtuu jatkossakin Suomessa sijaitsevilla ratkaisulla
  - Ajantasaisen riskienhallinnan välttämättömyys

Esityksen valtiosääntöisestä arvioinnista

- Vastineessa käsitelty julkisuuslakiin ja julkisuusperiaatteen kaventumiseen, Ahvenanmaan itsehallintoon, Kansallisarkiston määräyksenantovaltuuksiin, erityisiä henkilötietoryhmiä sisältävien aineistojen käsittelyyn ja hyvinvointialueiden itsehallintoa koskevan yksityiskohtaisen arvion puuttumiseen liittyvää lausuntopalautetta

Kiitos!

jussi.sallila@gov.fi